

BASINA VE KAMUOYUNA

30 Ekim 2020 günü saat 14.51'de, Kandilli Rasathanesine göre 6.9 şiddetinde olan depremde Bayraklı'da 17 apartman yıkıldı. Bu binalar 115 yurttaşımıza mezar oldu. Binin üzerinde yurttaşımız yaralandı. On binlerce yurttaşımız evsiz kaldı. Adliye, sağlık kurumları, okullar başta olmak üzere çok sayıda kamu binası ve işyeri kullanılamaz duruma geldi.

Acımız büyük. Yakınlarını kaybeden yurttaşlarımızın acısını paylaşıyor, yaralılara acil şifalar diliyoruz. Seferihisar açıklarında, İzmir'e 70 km. uzaklıkta gerçekleşen bu depremin sonuçları bir kez daha "deprem değil bina öldürür" gerçeğini gözler önüne serdi. Bayraklı'nın depremden bu derece etkilenmesinin, depremin can ve mal kayıplarını artıran bir felakete dönüşmesinin, ranta dayalı imar politikaları, imar affı gibi kaçak yapılaşmayı olağan hale getiren politikaların yanında bölgenin zemini ve bu zemine uygun bina yapılmaması olduğunu, konu ile ilgili bileşenimiz olan kurum yetkilileri açıkladı. Şu an itibariyle Şu an itibariyle 7 müteahhit tutuklanmış durumda ancak, sorumluluk sadece bu kişilerle sınırlı değil elbette. Şimdi, bir yaşam alanından toz yığınına dönüşen, insanlarımıza mezar olan binaları yapan 3-5 müteahhitin bileğine kelepçe takarak bu büyük felaketin sorumlularından hesap sorulabilir mi?

Soruyoruz: 115 kişinin hayatını çalan, on binlerce yurttaş sokakta yaşamaya iten sorumluluk zinciri 3-5 müteahhitten mi ibarettir? Bu ölümcül hırsızlığa göz yuman, binaların temel kamusal denetimlerini gerçekleştirmeyenler neden yargılanmıyor? Ülkemizin acil ve yaşamsal sorunu olan depremlerden kaynaklanan tahribatların üstü kolayca örtülemez.

Felaketin yaşandığı andan itibaren çok sayıda kurum ve gönüllüler ile birlikte bileşenimiz olan emek, meslek örgütleri ve siyasi partiler olarak alanda idik. Bu felakete ilişkin gözlemlerimizi ve bundan sonraki sürece ilişkin görüşlerimizi paylaşmak istiyoruz.

Öncelikle görece planlı, geniş caddelerin, parkların bulunduğu deprem alanında, 99 depremini de yaşamış bir ülke olmamıza rağmen ilk göze çarpan yine plansızlık ve koordinasyonsuzluk oldu. Arama kurtarma ekipleri can kurtarma derdinde iken, kendilerini göstermeye çalışan bakanları gördük enkaz üzerinde. Çadırların kurulması, yardımların toplanması ve ulaştırılması noktasında da iktidar partizanlıkta sınır tanımadı. Yerel yönetimleri, meslek örgütlerini süreçten dışlamaya çalıştı. İktidar yanlısı her türlü oluşum her türlü serbestlik içinde hareket ederken halkın yardımlarını depremzedelere ulaştırmaya çalışan, sadece maddi olarak değil ruhsal olarak da depremden zarar görenlere moral destek sunmaya çalışanlar çadır alanlarından çıkarıldı. Engellenmek istenen İzmir halkının dayanışmasıdır. Bundan sonra da İzmir halkının dayanışma konusunda sergilediği örnek tutumun sürmesi için İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri elinden geleni yapacaktır.

Dayanışmayı engellemeye çalışan iktidar, STK'ları ve diğer gönüllüleri sahadan çıkarırken gerekçe olarak sağlık koşullarını ve pandemiye gerekçe gösterdi. Ancak Pandemi koşullarında yaşanan depremde, pozitif olan ve karantinada bulunan depremzedeler için bir çözüm üretilmedi. Çadır alanlarında semptom taraması, gerektiğinde test yapılması, izolasyon alanlarının oluşturulması gibi talepler yerine getirilmedi. Pandemi bir sağlık sorunu olmaktan çıkarılıp hükümetin elinde siyasi bir enstrüman haline getirildi. Bu hususta , Sağlık Bakanlığı gerçek bir sağlık sorunu olan salgın ile mücadelede tam olarak yetersiz kalmış , bilimsel gerçeklerden kopmuş , birinci basamakta salgın yönetimi tam bir kaos haline gelmiştir. Salgın mücadelesi tümüyle hastanelere ve üçüncü basamak sağlık sisteminin üzerine yıkılmıştır. Salgın yakında , ülkemizi ve halkımızı çok ağır bir şekilde yıkıma uğratacak ve ülkemizi esir alacaktır.

Depremin yaralarını sarmak uzun bir süreç gerektiriyor. Binlerce kişi bu kışı konteynirlarda geçirmek zorunda kalacak. Geçici barınma alanlarının yeri bir an önce belirlenmeli, gerekli altyapıya bir an önce kavuşturulmalıdır. Depremden etkilenen halkın eğitim ve sağlık

sorunlarının çözümünün yanısıra psikolojik destek ihtiyacı da bulunmaktadır. Binaların gerçek anlamda hasarlarının ne durumda olduğunun tespiti gereklidir. Deprem bir felaket ve bağılı sorunlar kümesi olmaktan çıkarılıp hükümet için bir şov enstrümanı haline getirilmektedir. Bu alanda yeni rant alanları yaratma çabalarının ilk belirtileri uç vermektedir.. Bu konuda kısa , orta ve uzun vadeli gerçekçi programlar ile ele alınmak zorundadır. Zira deprem de bir çok yönüyle sağlık sorunudur...

Geçmişte yaşadığımız pek çok deneyim hasarlı binaların artçı depremde felakete yol açtığı yönünde. Bu nedenle, TMMOB ve İzmir Tabip Odası başta olmak üzere ilgili kurumlar doğrudan sürece dahil edilmelidir.

Hasarlı kamu binaları ve işyerlerinde çalışmaya izin verilmemelidir.

Herkesin güvenli konutlarda yaşama hakkı vardır ve İzmir bir deprem kentidir. İzmir'deki tüm binaların depreme dayanıklılık envanteri çıkarılmalıdır. Deprem vergilerinin nasıl kullanıldığı halka açıklanmalıdır.

İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri olarak depremden etkilenen halkın yanında olmaya, dayanışmaya, yaraları birlikte sarmaya devam edeceğimizi ve yaşanan tüm mağduriyetlerin giderilmesinin, sorumlularının açığa çıkarılmasının takipçisi olacağımızı kamuoyuna duyururuz.

Rant için değil, bilim ve emeğin ışığında kurulacak sağlıklı ve güvenli bir yaşam için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Dayanışmayı değil, depremin felakete dönüşmesini engelleyin.

1. İzmir'den giden aylık verginin %12'si yardım amaçlı gönderiliyor.
2. Belediyelerin iller bankası payının yaralar sarılana kadar kesintiye uğramamasını talep ediyoruz.
3. Afet bölgesi mutlaka ilan edilmeli.
4. Soruyoruz: Deprem vergileri nerede?

İZMİR EMEK VE DEMOKRASİ GÜÇLERİ

- Geçici barınma alanlarının yerleri bir an önce belirlenmeli, önümüzdeki kış koşulları da dikkate alınarak bu alanlar sağlıklı ve güvenli yaşam için gerekli alt yapıya kavuşturulmalıdır.
- Pandemi koşullarında sağlık ve hijyen şartlarının sağlanması yaşamsal önem taşımaktadır. Alanda çalışan görevli personel ve yurttaşlarımızın salgından korunma açısından güvenliği sağlanmalıdır. Kişisel korunma araçlarının temini, maske kullanımının teşvik edilmesi ve denetimi, sosyal mesafe kuralının uygulanmasının, korunmasının sağlanması ile yeterli ve düzenli dezenfektan ihtiyacının giderilmesi gerekmektedir.
- Hasar görmüş veya boşaltılmış binaların yarattığı risklere karşı öncelikle yurttaşların can güvenliği sağlanmalıdır. Aynı zamanda yurttaşlarımızın bu binalarda bulunan eşyaları güvence altına alınarak bir an önce kurtarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Geçici barınma alanlarında birinci basamak sağlık hizmetleri sağlanmalı, Covid testlerinin alanda yaygın olarak yapılması, izolasyon ve karantina koşullarının oluşturulması, mevsimsel grip aşularının yapılması hayati öneme sahiptir.
- Her türlü olağandışı durumdan eşitsiz biçimde daha fazla etkilenen dezavantajlı gruplar olan kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler daha fazla korunmalıdır.
- Zarar gören herkesin, hizmet verenlerin psikolojik destek ve travma değerlendirmesinin sadece kamu eliyle yönetilmesi mümkün değildir. Uzman gönüllülüğün İzmir Tabip Odası aracılığı ile sağlanması oldukça önemlidir.

30 Ekim’de meydana gelen deprem ne ilk ne de son büyük depremdi. İzmir ve çevresi tarih boyunca birçok şiddetli depreme sahne olmuştur. Çok önemli yıkımlara ve can kayıplarına yol açan bazılarını sizlere hatırlatmak istiyoruz:

- 178 – 6,5 büyüklüğünde
- 688 – 6,5 büyüklüğünde, tahminen 20 bin can kaybı
- 1039 – 6,8 büyüklüğünde
- 1688 – 6,8 büyüklüğünde, tahminen 5 bin ölü
- 1778 – 6,5 büyüklüğünde, yüzlerce can kaybı
- 1883 – 6,8 büyüklüğünde, tahminen 15 bin can kaybı
- 1928 – 6,5 büyüklüğünde
- 1949 – 6,7 büyüklüğünde
- 2017 – 6,2 büyüklüğünde

İzmir bir deprem kentidir. Buna rağmen ne merkezî hükümetler ne de yerel yönetimler maalesef önlemler ve planlamalar konusunda yeterli çabayı bugüne kadar göstermemiştir. Ve 2020 yılında, yani inşaat teknolojisinin (Japonya’da görüldüğü gibi) çok ileri bir seviyede olduğu

günümüzde ne yazık ki 115 hemşehrimizi kaybettik; yüzlercemiz yaralandı; binlercemiz evsiz kaldı.

Üstelik 6,9 büyüklüğündeki bu depremin merkezinden, yani Sisam Adası'ndan onlarca km. uzaklıkta Bayraklı'da yıkımlar meydana geldi. Kentin diğer bölgelerinde de hasarlar olmuş olsa da kayıplarımız Bayraklı'da yıkılan binalardan kaynaklanmıştır.

Bayraklı, özellikle Manavkuyu ve Mansuroğlu mahalleleri, dere yatağına kurulmuş yerleşimlerdir. Biri Yamanlar tarafından gelen ve birçok derenin suyunun birleştiği Laka Deresi, diğeri Pınarbaşı tarafından gelen ve yine birçok derenin suyunun birleştiği Manda Çayı Bayraklı'dan Körfez'e akmaktadır. Böylece burası yüzlerce yılda alüvyonların birikmesi ile oluşmuş bir ovadır. Hatta denize daha yakın kısımları bataklık bölgesidir.

Bu bölgede yapılaşma 1980'den önce gecekondular tarzındaydı. 1978'de İzmir Belediyesi hazırladığı nazım Planı ile bu bölgenin yeni kent merkezi olması yönünde ilk adımı atmıştır. 1980'den sonra imar afları ile gecekondulara yasallık kazandırılmış ve böylece de çok katkı binaların yapımına başlanmıştır. Ama asıl büyük kusur, 2001 yılında Liman ile Turan arasındaki bölgenin Yeni Kent Merkezi olması için açılan planlama yarışması ile başlamıştır. 2003 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı ve onayı alınan İzmir Yeni Kent Merkezi Nazım İmar Planı, burasının ticaret merkezi olmasını hedeflemektedir.

2004 yılında tamamlanan Yeni Adliye Binası, iş merkezlerinin yapımını hızlandırmıştır. Odaların ve İzmir halkının tüm itirazlarına rağmen hükümetin 2008 yılında aldığı kararla yapımına başlanan bölgenin ucube simgeleri olan Folkart Kuleleri, Bayraklı'yı geri dönülmez bir yola sürüklemektedir.

Bataklık ve alüvyon üzerine iş merkezlerini dikerseniz, olası daha büyük bir depremde çok daha korkunç bir felakete de kapı açarsınız. Hükümetin desteğini arkasına alan sermaye grupları ortaya çıkan yüksek rant uğruna insan hayatını hiçe saymaktan geri durmamaktadırlar. Şimdi de hasarlı binaları yıkıp acele kamulaştırma kararlarıyla yeni "Kulelerin" yapılmasının zemini hazırlanmaktadır. Bu bölgede her türlü yapılaşmanın tehlikeli olduğu aşikârken depremzede halkımızın üzerinden yeni rantlar sağlanmasına İzmir halkı ve İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri asla izin vermeyecektir.